

EINDTIJDTHEOLOGIEËN (3) – Koninkrijkstheologieën HJM Sales

Broeders en zusters, zoals reeds uit Deel 2 van deze studie bleek, is het toekomstige Koninkrijk van God (ook genoemd het “Millennium” of het “1000-jarig Vrederijk”) één van de sleutelthema’s in de verschillende theologieën met betrekking tot de eindtijd.

Wordt er in veel kerken en gemeenten al erg weinig over de Wederkomst van Jezus en de eindtijd gesproken, het 1000-jarig Vrederijk is heel zeker een verwaarloosd onderdeel van het profetische woord van God.

Het lijkt mij daarom goed om aandacht te schenken aan de specifieke theologieën over het Koninkrijk. Want terwijl het 1000-jarig Vrederijk voor de ene persoon een utopie of hersenschim is, is het voor de ander iets geheimzinnigs. Voor weer een ander is het slechts een geestelijk typebeeld. En volgens de bekende br. Wim Malgo is het voor de Jehova’s Getuigen iets zo bijzonders, dat slechts 144.000 leden van hun genootschap hierin mogen komen. Gelukkig zijn er toch ook wedergeboren christenen, die het Koninkrijk als een deel van hun eigen heerlijke toekomst beschouwen.

In Deel 1 merkte ik op, dat de theologieën over de eindtijd met het moeilijke woord “*eschatologie*” worden aangeduid. Het bestuderen van dit 1000-jarige Koninkrijk wordt “*chiliasme*” genoemd, een niet minder moeilijk woord. Chiliasme komt van het Griekse “*chilioi*”. Het betekent “*duizend*”. “*Chilias*” betekent “*duizendtal*”. Het is dus de leer van en het geloof in een toekomstig en letterlijk 1000-jarige Koninkrijk van Vrede. Een Koninkrijk dat gesticht wordt vóór het wereldeinde. Een chiliast is daarom iemand die gelooft, dat er na de Wederkomst van Jezus een 1000-jarig Vrederijk op aarde zal komen.

Bepaalde traditionele kerken zijn van mening, dat het Koninkrijk van Jezus Christus feitelijk reeds aanbrak, toen in de vroege eeuwen de Romeinse keizer Constantijn (280-337) het christendom tot staatsgodsdienst verklaarde. Reeds eerder vaardigde Constantijn in het jaar 313 het zogenaamde Edict van Tolerantie uit, waarbij de vervolging van het christendom werd beëindigd. Kerkvader Augustinus (354-430) verkondigde later, dat op dat moment de Gemeente uit de verdrukkingen (o.a. Romeinse) tot volle vrijheid was gekomen en dat het 1000-jarige Vrederijk was aangebroken. Zijn mening hing nauw samen met de reeds eerder in de 2e eeuw met name door kerkvader Origenes (185-253) ontwikkelde visie, dat de kerk in Gods raadsplan in de plaats van Israël zou zijn gekomen. Zie Deel 2 van deze studie.

Andere traditionele kerken hebben eeuwenlang geloofd en geleerd, dat het toekomstige Koninkrijk van Jezus niet letterlijk, maar geestelijk moet worden gezien. In hun kringen wordt het woord chiliast zelfs vaak als een soort scheldwoord beschouwd. En nog steeds kunnen veel van hun predikanten niet gemakkelijk aanvaarden, dat het Woord van God allereerst letterlijk moet worden genomen. Zelfs kerkhervormer Calvijn verkondigde reeds eeuwen geleden, dat het geprofeteerde Koninkrijk van God niet letterlijk, maar geestelijk moet worden begrepen. Hij stelde dat reeds bij de geboorte van Christus het zogenaamde kerkrijk van Christus begon. Veel traditionele christenen menen daarom zelfs nu nog, dat het Koninkrijk van God de Europese christelijke samenleving is, welke ná het Romeinse keizerrijk middels vele grote Europese rijken tot uitdrukking is gekomen.

Andere, vooral evangelische, kerken nemen de bijbel meer letterlijk. Zij denken dat het Koninkrijk van God pas zal aanbreken met de Wederkomst van Christus en dat we nu in de tijd van het herstel van het Romeinse rijk leven.

De heersende theologieën over het geprofeteerde Koninkrijk van God kunnen als volgt worden onderscheiden, namelijk de “*Post-millennium-lering*”, de “*A-millennium-lering*” en de “*Pré-millennium-lering*”. In de literatuur worden deze leringen ook aangeduid als respectievelijk “*Post-chiliasme*”, “*A-chiliasme*” en “*Pré-chiliasme*”. De Pré-millennium-lering kan voor een

nog beter begrip worden onderverdeeld in de “*Historische Pré-millennium-lering*” en de “*Pré-millennium-lering van de leer der bedelingen*”.

Broeders en zusters, bij de behandeling van deze theologieën zal u vaak aanstonds duidelijk zijn, of er sprake is van een goed bijbels fundament. Desondanks zal ik in een evaluerende paragraaf nog kort enkele conclusies trekken.

De Post-millennium-lering

De Post-millennium-lering wint snel terrein. Post-millennialisme, dat letterlijk “*ná het Millennium*” betekent, leert dat Jezus pas ná het 1000-jarig Vrederijk zal terugkomen.

In deze lering worden vaak belangrijke delen van de bijbel verworpen of niet letterlijk opgevat. Aanhangers van deze lering verwerpen bijvoorbeeld de opvatting dat er vóór de Wederkomst sprake zal zijn van een aparte Opname van de Gemeente. Met andere woorden, volgens hen zal er sprake zijn van één gebeurtenis, waarbij de Opname (naadloos) overgaat in Jezus' Wederkomst en wel ná het Koninkrijk.

Zij geloven dat er na de Hemelvaart van Jezus een overgangstijdperk begon, waarin de Gemeente in geestelijk opzicht én in aantal groeide. Deze Gemeente zal uiteindelijk op aarde zo krachtig worden, dat het kwade zal worden uitgeroeid en de mensheid uiteindelijk door de christenen zal worden bekeerd door toenemende evangelisatie. Deze evangelisatie zal een geestelijke climax bereiken, namelijk de verovering van de gehele wereld voor het Evangelie door de Gemeente. Want men gelooft dat de mens in wezen goed is! De climax zal dus niet de Wederkomst van Jezus zijn. De gehele wereld zal Jezus erkennen. De christenen zullen zó door de opwekkingskracht van de Heilige Geest worden aangedaan, dat door hun getuigenis de gehele wereld Jezus zal aannemen. Dan breekt het 1000-jarig Koninkrijk aan en zal de Gemeente de gehele wereld in vrede en gerechtigheid regeren. Gedurende die 1000 jaren zal satan gebonden zijn door de autoriteit en de geestelijke kracht van de Gemeente. Aan het eind van die 1000 jaren zal pas de Opname van de Gemeente en de Wederkomst van Jezus plaatsvinden op grond van 1 Thess. 4:16-17. Daarna is er het oordeel voor de grote, witte troon van God en komt er een Nieuwe hemel en een Nieuwe Aarde en zal het Nieuwe Jeruzalem uit de hemel nederdalen (Openb. 20:7-15; 21:1-2).

De Post-millennium-lering beveelt daarom de gelovigen aan om zich reeds nu politiek en sociaal in de maatschappij te engageren om zo een christelijke invloed te hebben en de geschiedenis te beïnvloeden voor het moment, dat de Gemeente daadwerkelijk de wereld zal gaan regeren. Deze lering vertoont daarmee parallellen met de calvinistische gedachte, dat de Gemeente voorbestemd zou zijn om de wereldheerschappij over te nemen (Deel 2).

Sommigen in deze beweging vatten de 1000 jaren van het Koninkrijk letterlijk op. Anderen doen dat niet en geloven dat het getal 1000 een symbool van volmaaktheid en volheid is.

De aanhangers van de Post-millennium-lering zijn vooral te vinden onder hen, die de Vervangingsleer volgen. Zij geloven dat het oude Israël door God werd vervangen door de Gemeente, het nieuwe, geestelijke Israël.

De A-millennium-lering

Deze lering is door alle eeuwen heen overheersend geweest en wordt aangehangen door Katholieken, Protestanten, Lutheranen, Gereformeerden. Ook onder Baptisten zijn aanhangers te vinden. A-millennialisme betekent “*géén letterlijk Millennium*”. Met andere woorden, men gelooft niet in een letterlijk Koninkrijk. Men denkt dat de in Openb. 20:1-7 genoemde 1000 jaren van het Koninkrijk, waarin Jezus Christus zal regeren, symbolisch en niet letterlijk bedoeld zijn.

De aanhangers van deze lering noemen deze lering ook "*Present-millennialism*", hetgeen inhoudt "*het millennialisme van de tegenwoordige tijd*". Het Millennium zou de periode zijn, waarin we nú leven en symbolisch op de geestelijke regering op aarde door de gelovigen slaan. De gelovigen leven nú in een koninkrijk, waarin het Evangelie aan de volkeren wordt verkondigd en de regeringen door hen geestelijk positief beïnvloed worden.

Men gelooft dat nadat Jezus ten hemel voer en Zijn Geest uitstortte, het Gemeentetijdperk begon. Het Gemeentetijdperk is het tijdperk waarin het Evangelie aan de hele wereld wordt verkondigd. Dit tijdperk omvat tevens het Millennium als het tijdperk van het Koninkrijk. Aan het eind van dit tijdperk vindt Jezus' Wederkomst plaats met tegelijkertijd ook de Opname van de Gemeente. Er is in hun visie dus géén aparte Opname!

Men gelooft niet, dat het Koninkrijk in zijn volheid zal aanbreken, vóórdat Jezus zal terugkomen. Het Koninkrijk is symbolisch reeds gekomen, maar nog niet in zijn volheid. Omdat men niet in een letterlijk 1000-jarig Vrederijk gelooft, gelooft men ook niet dat er uit de dood opgestane heiligen met onvergankelijke, verheerlijkte lichamen zullen zijn, die samen met Christus tijdens het Koninkrijk zullen regeren over de heidenvolkeren.

Na het symbolische Millennium zal vervolgens het oordeel plaatsvinden, gevolgd door een Nieuwe Hemel en Aarde en het Nieuwe Jeruzalem. Pas dan zal de volheid van het Koninkrijk tot stand komen.

Men stelt voorts, dat satan in feite nú reeds gebonden is (Openb. 20:3), dat gelovigen nú hun geestelijke heerschappij moeten uitoefenen en dat de bijbelse profetieën (o.a. uit het boek Openbaring) zouden slaan op de gebeurtenissen in de toen bekende wereld in de eerste eeuw. Dus in het Middenlandse Zee-gebied en het Midden-Oosten.

A-millennialisten vragen zich het nut en doel van een letterlijk Millennium af. Waarom toch zou er éérst een letterlijk 1000-jarig Vrederijk als overgangperiode moeten komen, voordat de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde worden gevestigd. Dat zou toch meteen kunnen? Ook een laatste grote opstand tegen God na een letterlijk Millennium (Openb. 20:7-9) vinden zij ondenkbaar. Volgens hen is het 1000-jarig Vrederijk daarom een symbool van de regering van de Gemeente in de hemel en van de tegenwoordige regering van christenen op aarde. Overigens zijn er ook A-millennialisten, die van mening verschillen over de symbolische betekenis van de 1000 jaren. Deze periode zou dan slaan op de regering door de heiligen, samen met Jezus, vanuit de hemel. Dus niet op de aarde!

Broeders en zusters, ik merkte reeds op dat deze lering wordt aangehangen door Katholieken, Protestanten, Lutheranen, Gereformeerden en Baptisten. Maar de standpunten van de gelovigen van de charismatische beweging "*The Kingdom Now*", dat wil zeggen "*Het Koninkrijk Nu*" (zie Deel 2) lopen deels parallel met het A-millennialisme. Zij geloven in een huidig Koninkrijk en roepen op om de aspecten van het Koninkrijk nu in alle geledingen van het leven uit te dragen en uit te leven.

De Historische Pré-millennium-lering

Zoals reeds gezegd kan de Pré-millennium-lering (letterlijk "*vóór het Millennium*") worden onderverdeeld in de Historische Pré-millennium-lering en de Pré-millennium-lering van de leer der bedelingen.

De Historische Pré-millennium-lering leert dat er ná de Wederkomst van de Messias Jezus Christus een letterlijk Millennium zal aanbreken. Éérst komt Hij terug en daarna breekt het aan. Het zal een letterlijk Koninkrijk op aarde zijn, waarin Jezus Koning zal zijn.

God beloofde (historisch gezien) immers aan Abraham en zijn nageslacht (het volk Israël) een letterlijk Koninkrijk. Vanuit dit Koninkrijk zal dan het Woord Gods uitgaan (Zach. 14:16-21; Jes. 2:3; Micha 4:1-3). De oude profetieën, bijvoorbeeld over de leeuw en het lam en over de mensen die samen in vrede zullen leven en de Messias volgen, zullen letterlijk worden vervuld.

Deze lering werd in eerste instantie reeds in de 1e eeuw door de vroege Kerkvaders omarmd. Maar vanaf de 3e eeuw werden de aanhangers ervan bespot en beschuldigd een dwaze, te letterlijke en te Joodse blik op de eindtijd te hebben. Zie Deel 2.

De Historische Pré-millennium-lering leert dat toen Jezus ten hemel voer en Zijn Geest uitstortte, het huidige overgangstijdperk begon. Tevens begin toen het Koninkrijk van Jezus, maar nog niet in zijn volheid. Het Koninkrijk was er reeds, want Jezus predikte immers dat het Koninkrijk nabij was gekomen en er zelfs reeds was (Matt. 3:2; Luk. 17:21; 19:11; 22:18), maar toch nog niet in zijn volheid. Aan het eind van het overgangstijdperk komt Jezus terug en is er de Opname van de Gemeente (van gelovige heidenen en Joden), waarbij wij Jezus in de lucht zullen ontmoeten om vervolgens naar het Vaderhuis in de hemel te gaan. Na een aantal eindtijdgebeurtenissen komt Jezus vervolgens met de Gemeente naar de aarde terug (op de Olijfberg te Jeruzalem) om dan gedurende 1000 jaren in het Koninkrijk te regeren. De Joden die voordien nog niet in Jezus geloofden, maar Hem bij Zijn Wederkomst zullen aannemen, zullen het volk Israël vormen, dat gedurende het Koninkrijk de centrale natie op aarde zal zijn. Satan zal dan letterlijk 1000 jaren gebonden zijn (Openb. 20:1-3). Daarna zal Satan worden ontbonden. Dan zal hij trachten de mensen tegen God te laten rebelleren (Openb. 20:7-10). Hierna komt het oordeel voor de grote, witte troon van God en komt er een Nieuwe hemel en Aarde en een Nieuw Jeruzalem (Openb. 20:11-12; 21:1-2).

Met betrekking tot de Opname geloven sommige pré-millennialisten dat het vóór de periode van zeven jaren eindtijdverdrukkingen zal gebeuren. Zij zijn de zogenaamde "*pré-tribulationisten*". Anderen menen echter, dat dit midden in de tijd van verdrukkingen zal plaatsvinden. Zij zijn de zogenaamde "*mid-tribulationisten*". Weer anderen denken dat het ná de tijd van verdrukkingen zal plaatsvinden. Zij zijn de "*post-tribulationisten*".

Er is onder de aanhangers van de Pré-millennium-lering nóg een meningsverschil over het Millennium. Sommigen zeggen dat het een tijdperk is, waarin de mensen algemeen zullen worden gered. Anderen zeggen dat in dit tijdperk de heiligen de ongeredde, ongelovige mensen zullen regeren. Deze ongelovigen zullen aan het einde van de 1000 jaren, als Satan ontbonden zal zijn, rebelleren tegen God.

De aanhangers van deze lering zijn vooral onder de Messiaanse Joden te vinden.

De Pré-millennium-lering volgens de Tijdsbedelingen-theologie

De Pré-millennium-lering volgens de Tijdsbedelingen-theologie wordt met name in de evangelische kerken en pinksterkerken onderwezen. Ook onder charismatische kerken zijn er aanhangers van deze lering. Het belangrijkste verschil met de Historische Pré-millennium-lering is, dat men anders aankijkt tegen de periode die aanbrak, nádat Jezus ten hemel was gevaren en de Heilige Geest over de discipelen uitstortte.

Vele aanhangers van de leer der tijdsbedelingen leren, dat toen het volk van Israël tijdens Jezus' leven weigerde om Zijn Koningschap te aanvaarden, het Koninkrijk door God werd uitgesteld. Zij stellen dat toen de zogenaamde "*Parenthesis Church Age*", dat wil zeggen het "*uitgestelde Gemeentetijdperk*" begon. Het wordt ook wel het "*tussengeschoven Gemeentetijdperk*" genoemd. Israël was ongehoorzaam en werd daarom door God als het ware op een plank weggelegd. Daarmee werd het aan Israël beloofde Koninkrijk uitgesteld, hetgeen niet door de profeten was voorzien, noch voorspeld.

Desalniettemin zijn er echter ook aanhangers van de leer der tijdsbedelingen, die menen dat de oude profeten wél hebben voorspeld, dat Israël Jezus zou verwerpen. Opdat de heidenen het Evangelie éérs zouden kunnen aannemen. De term "*uitgesteld Koninkrijk*" is volgens hen daarom onjuist, omdat zij denken dat de tijd van het Koninkrijk Gods juist nog niet was gekomen. Eerst zou het Gemeentetijdperk nog vervuld moeten worden.

Hoe denkt men over het tussengeschoven Gemeentetijdperk? In het huidige tijdperk zou God een volk uit de heidenen roepen om gered te worden. Op het einde van dit tijdperk zal de Opname plaatsvinden van de Gemeente. Dan zal men Jezus in de lucht ontmoeten. Gedurende zeven jaren van verdrukkingen op aarde zal de Gemeente in de hemel verblijven. Maar in deze zeven jaren zal God weer volop werken aan Israël. Hij zal onder andere 144.000 Israëlische dienstknechten Gods roepen, die het zogenaamde *“Evangelie van het Koninkrijk van God”* op de aarde verkondigen (Openb. 7:1-8). Ook Jezus predikte dit Evangelie. Na de zeven jaren van verdrukkingen zal Jezus terugkomen met de Gemeente om de vijanden van Israël te verslaan en Zijn Koninkrijk van 1000 jaren (het Millennium) te installeren. Hierna zal het oordeel voor de grote, witte troon plaatsvinden en komt er een Nieuwe Hemel en Aarde en het Nieuwe Jeruzalem.

Het Evangelie dat door Jezus en Zijn discipelen werd gepredikt, was het *“Evangelie van het Koninkrijk”*. Op vele schriftplaatsen in het Nieuwe Testament wordt dit bevestigd. Volgens de aanhangers van de tijdsbedelingenlering is dit niet hetzelfde Evangelie als wat vandaag de dag moet worden gepredikt en door de meeste christenen feitelijk ook wordt gepredikt. Thans moet het *“Evangelie van de Genade van God”* worden gepredikt. In dit specifieke Evangelie strekt men zich uit naar Gods genade en niet naar Zijn Koninkrijk. Men verwacht het echter wel! Het Koninkrijk is in deze lering het toekomstige tijdperk van vrede. Er wordt nu dus een ander Evangelie gepredikt dan hetgeen Jezus en Zijn discipelen predikte.

Evaluatie

Broeders en zusters, hierna evalueer ik kort de verschillende millennium-leringen. Omdat ik er zelf van overtuigd ben, dat er na Jezus' Wederkomst een letterlijk Koninkrijk op aarde zal komen, zal ik in de toekomst op deze website nog uitgebreid op het Koninkrijk ingaan. Althans als God het wil!

De Post-millennium-lering heeft naar mijn mening een aantal zwakke punten, met name het niet goed schriftuurlijk gefundeerde uitgangspunt, dat Jezus pas ná het 1000-jarig Vrederijk op aarde zal terugkomen én het geloof dat de mens in wezen goed is. De bijbel stelt juist het tegendeel. Daarnaast leert de bijbel ons juist heel stellig, dat lang niet iedereen na de predikingen en getuigenissen van de christenen de Heiland Jezus Christus zal aannemen. Het boek Openbaring leert zelfs, dat ondanks de vreselijke oordelen de mensen in de eindtijd vaak toch nog hun harten zullen verharderen en zich niet zullen bekeren.

De A-millennium-lering, dat er geen letterlijk Koninkrijk van God zal komen en dat het Koninkrijk nú reeds zou zijn aangebroken, kan naar mijn mening onmogelijk waar zijn. Zeker gezien de bijzonder gedetailleerde profetieën in het Oude Testament, gezien de duistere, geestelijke toestand van onze huidige maatschappij, gezien de voorzegde eindtijdgebeurtenissen in het boek Openbaring met hun wereldwijde massaliteit en gezien de letterlijke tekst van Openb. 20:1-4.

Desondanks hebben de aanhangers van deze lering wel een punt als ze stellen, dat thans reeds de christenen mogen heersen. Want bij Zijn dood en Opstanding versloeg Jezus de satan en ontvingen de gelovigen heerschappij over satan. De gelovigen heersen in dit leven door het geloof (Rom. 5:17). Maar satan is nog niet opgesloten in de afgrond, waardoor hij nog steeds grote en verderfelijke invloed heeft.

Hét argument tegen deze lering is trouwens de vraag: *“Indien het Millennium begonnen is met de uitstorting van de Heilige Geest tijdens het Pinksterfeest, waarom is het dan nu zo'n puinhoop op de aarde? Het Millennium is toch een tijdperk van vrede en voorspoed?”*

Voor de aanhangers van deze lering is het antwoord op deze vraag geen probleem, omdat zij de profetieën uit het Oude Testament juist niet zo letterlijk nemen. Daarbij zijn volgens hen de profetieën, waarin de leeuw naast het lam zal liggen en er geen oorlog meer zal zijn, slechts symbolen voor de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde.

Over de Historische Pre-millennium-lering wil ik opmerken, dat als men bereid is om de oude profetieën, maar ook bijvoorbeeld de uitspraken van de apostelen Johannes en Paulus letterlijk aan te nemen, men niet anders kan concluderen dan dat deze lering schriftuurlijk gefundeerd is. Er zal na Jezus' Wederkomst letterlijk een Koninkrijk van Vrede op aarde komen, waarin Hij Koning zal zijn.

De Pre-millennium-lering volgens de Tijdsbedelingen-theologie is praktisch gelijk aan de Historische Pre-millennium-lering, met dit verschil dat men de uitgangspunten van de Tijdsbedelingen-theologie heeft toegevoegd.

De gedachte echter (of de theologie) dat God strakke schema's en tijdsbedelingen in Zijn raadsplan zou aanhouden, acht ik echter onjuist. Want God is soeverein, God is genadig en Zijn Zoon Jezus zal terugkomen als Hij dat wil. Niet zoals de mens meent het precies te hebben uitrekenen. 2 Petr. 3:8-10 – *“Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat een dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als een dag. De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.”*

Ook het standpunt dat God ter elfder ure een Gemeentetijdperk zou hebben ingevoegd, toen Israël Jezus als hun Koning verwierp, is naar mijn mening niet juist. Want de oude profeten hebben juist wél voorspeld, dat God hun oren en ogen tijdelijk zou sluiten (Jes. 6:9-11). En daarbij, wat zou er gebeurd zijn als Israël toen wé reeds Jezus had aangenomen? Zou God Zichzelf dan geen Volk uit de heidenen hebben toeberaid? Het standpunt dat de periode van eindtijdverdrukkingen juist voor Israël is bedoeld en niet voor de Gemeente, is naar mijn mening eveneens voor discussie vatbaar.

Desondanks zijn er best een aantal aanvaardbare standpunten in deze lering te vinden.

Broeders en zusters, ik wens u voor de komende week Gods rijke zegen toe. Amen.

(wordt vervolgd)